

Sprawy połączone C-57/09 i C-101/09

Bundesrepublik Deutschland

przeciwko

B i D

(wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym
złożone przez Bundesverwaltungsgericht)

Dyrektywa 2004/83/WE — Minimalne normy dotyczące warunków nadania statusu uchodźcy lub statusu ochrony uzupełniającej — Artykuł 12 — Wyłączenie z możliwości uznania za uchodźcę — Artykuł 12 ust.2 lit. b) i c) — Pojęcie poważnego przestępstwa o charakterze innym niż polityczne — Pojęcie działań sprzecznych z celami i zasadami Organizacji Narodów Zjednoczonych — Przynależność do organizacji zaangażowanej w akty terrorystyczne — Późniejsze umieszczenie tej organizacji w wykazie osób, grup i podmiotów stanowiącym załącznik do wspólnego stanowiska 2001/931/WPZiB — Indywidualna odpowiedzialność za część aktów popełnionych przez tę organizację — Przesłanki — Prawo azylu na podstawie krajowego prawa konstytucyjnego — Zgodność z dyrektywą 2004/83/WE

Opinia rzecznika generalnego P. Mengozziego przedstawiona w dniu 1 czerwca 2010 r. I - 10983

Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 9 listopada 2010 r. I - 11022

Streszczenie wyroku

1. *Pytania prejudycjalne — Właściwość Trybunału — Granice — Wykładnia wnioskowana ze względu na stosowanie przepisów prawa Unii wynikające z dokonanego w prawie krajowym odesłania do umowy międzynarodowej przejętej przez owe przepisy — Właściwość w zakresie dokonania takiej wykładni*
(art. 68 WE, 234 WE)
2. *Wizy, azyl, imigracja — Polityka azylowa — Status uchodźcy lub status ochrony uzupełniającej — Dyrektywa 2004/83 — Wyłączenie możliwości uznania*
(wspólne stanowisko Rady 2001/931; dyrektywa Rady 2004/83, art. 12 ust. 2 lit. b), c))
3. *Wizy, azyl, imigracja — Polityka azylowa — Status uchodźcy lub status ochrony uzupełniającej — Dyrektywa 2004/83 — Wyłączenie możliwości uznania*
(dyrektywa Rady 2004/83, art. 12 ust. 2 lit. b), c))
4. *Wizy, azyl, imigracja — Polityka azylowa — Status uchodźcy lub status ochrony uzupełniającej — Dyrektywa 2004/83 — Wyłączenie możliwości uznania*
(dyrektywa Rady 2004/83, art. 12 ust. 2 lit. b), c))
5. *Wizy, azyl, imigracja — Polityka azylowa — Status uchodźcy lub status ochrony uzupełniającej — Dyrektywa 2004/83 — Wyłączenie możliwości uznania*
(dyrektywa Rady 2004/83, art. 3, art. 12 ust. 2)

1. Gdy pytania przedstawione przez sądy krajowe dotyczą wykładni przepisu prawa wspólnotowego, Trybunał jest w zasadzie zobowiązany do orzekania. W istocie ani z art. 68 WE i 234 WE, ani z celu trybu postępowania ustanowionego przez to ostatnie postanowienie nie wynika, by zamiarem autorów traktatu było wyłączenie z kompetencji Trybunału wniosków o wydanie orzeczenia w try-

bie prejudycjalnym dotyczących dyrektywy w szczególnym przypadku, gdy prawo krajowe państwa członkowskiego odsyła do postanowień konwencji międzynarodowej przejętych przez dyrektywę w celu określenia norm stosowanych do sytuacji o charakterze wyłącznie wewnętrznym dla tego państwa. W takim przypadku dla uniknięcia rozbieżności interpretacyjnych mogących powstać w przyszłości,

w interesie Unii leży, aby postanowienia tej konwencji międzynarodowej przejęte przez prawo krajowe oraz przepisy prawa Unii były interpretowane w sposób jednolity, niezależnie od warunków, w jakich mają zostać zastosowane.

walkę zbrojną prowadzoną przez tę organizację, nie przesądza automatycznie o istnieniu poważnych powodów, aby uważać, że dopuściła się ona poważnego przestępstwa o charakterze innym niż polityczne lub działań sprzecznych z celami i zasadami Organizacji Narodów Zjednoczonych;

(por. pkt 71)

2. Wykładni art. 12 ust. 2 lit. b) i c) dyrektywy 2004/83 w sprawie minimalnych norm dla kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako uchodźców lub jako osoby, które z innych względów potrzebują międzynarodowej ochrony oraz zawartości przyznawanej ochrony należy dokonywać w następujący sposób:

- stwierdzenie w takim kontekście, że występują poważne powody, aby uważać, że dana osoba popełniła takie poważne przestępstwo lub jest winna takich działań wymaga indywidualnej oceny konkretnych okoliczności w celu ustalenia, czy akty popełnione przez organizację spełniają przesłanki ustanowione w tych przepisach oraz czy istnieje możliwość przypisania danej osobie, z uwzględnieniem standardów dowodowych wymaganych w art. 12 ust. 2 dyrektywy, indywidualnej odpowiedzialności za te czyny.

- okoliczność, że dana osoba należała do organizacji ujętej w wykazie osób, grup i podmiotów znajdującym się w załączniku do wspólnego stanowiska 2001/931 w sprawie zastosowania szczególnych środków w celu zwalczania terroryzmu w związku z jej zaangażowaniem w akty terrorystyczne, oraz że aktywnie popierała

Nie istnieje bowiem bezpośredni związek między wspólnym stanowiskiem 2001/931 i dyrektywą 2004/83 w zakresie realizowanych celów i nie ma uzasadnienia dla tego, by – rozważając wyłączenie danej osoby z możliwości uznania za uchodźcę na podstawie art. 12 ust. 2 owej dyrektywy – właściwy organ opierał się wyłącznie na jej przynależności do organizacji figurującej w wykazie

ustalonym poza ramami ustanowionymi w dyrektywie z poszanowaniem konwencji genewskiej.

jako osoby, które z innych względów potrzebują międzynarodowej ochrony oraz zawartości przyznawanej ochrony, nie wymaga przeprowadzenia odnoszącego się do danego przypadku badania proporcjonalności.

(por. pkt 89, 99; pkt 1 sentencji)

(por. pkt 111; pkt 3 sentencji)

3. Wyłączenie możliwości uznania za uchodźcę na podstawie art. 12 ust. 2 lit. b) lub c) dyrektywy 2004/83 w sprawie minimalnych norm dla kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako uchodźców lub jako osoby, które z innych względów potrzebują międzynarodowej ochrony oraz zawartości przyznawanej ochrony, nie jest uzależnione od okoliczności, że dana osoba stanowi aktualne zagrożenie dla przyjmującego państwa członkowskiego.

5. Wykładni art. 3 dyrektywy 2004/83 w sprawie minimalnych norm dla kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako uchodźców lub jako osoby, które z innych względów potrzebują międzynarodowej ochrony oraz zawartości przyznawanej ochrony, należy dokonywać w ten sposób, że państwa członkowskie mogą uznać prawo azylu na podstawie swojego prawa krajowego w stosunku do osoby wyłączonej z możliwości uznania za uchodźcę na podstawie art. 12 ust. 2 dyrektywy, o ile ten inny rodzaj ochrony nie niesie ze sobą niebezpieczeństwa pomylenia go ze statusem uchodźcy w rozumieniu tego aktu prawnego.

(por. pkt 105; pkt 2 sentencji)

4. Wyłączenie możliwości uznania za uchodźcę na podstawie art. 12 ust. 2 lit. b) lub c) dyrektywy 2004/83 w sprawie minimalnych norm dla kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako uchodźców lub

(por. pkt 121; pkt 4 sentencji)